

JAHODOVÁ SEZÓNA

Marta Dzido

DOKOŘÁN

Marta Dzido

DOKOŘÁN

Marta Dzido

JAHODOVÁ SEZÓNA

Kniha vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

Copyright © 2021 by Marta Dzido

Original title Sezon na truskawki

First published in 2021 by Grupa Wydawnicza Relacja, Warsaw, Poland

Translation © Anna Šašková Plasová, 2022

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována a rozšiřována jakýmkoli způsobem bez předchozího písemného svolení nakladatele.

Druhé vydání v českém jazyce (první elektronické).

Z polského originálu *Sezon na truskawki* přeložila Anna Šašková Plasová.

Odpovědná redaktorka Klára Soukupová. Redakce Alžběta Knappová.

Obálka, grafická úprava, sazba a konverze do elektronické verze

Michal Puhač.

Vydalo v roce 2022 nakladatelství Dokořán, s. r. o.,

Holečkova 9, Praha 5,

dokoran@dokoran.cz, www.dokoran.cz.

ISBN 978-80-7675-101-9 (pdf)

ISBN 978-80-7675-102-6 (epub)

ISBN 978-80-7675-103-3 (mobi)

(pdf – 1187. publikace, 391. elektronická;

epub – 1188. publikace, 392. elektronická;

mobi – 1189. publikace, 393. elektronická)

Pro všechny holky, které tu možná najdou kousek sebe.

Od jedničky do desítky

Tehdy to byla jenom dětská hra, v době, kdy jsme všechny byly ještě holčičky, kdy jsme si sešit s krucánky, kytičkami, srdíčky a motýly na obálce nadepisovaly povinně růžovým fixem: *Věštění*, a tiskly ho k sobě, k místům, kde nám měla brzy rozkvést ňadra, objímaly jsme ho něžně rukama, jako by se v něm skrýval největší poklad, a jedna na druhou jsme volaly:

Jméno kluka! Od jedničky do desítky!

První si musela vybrat nějaké číslo a druhá potom sešit otevřela a přečetla jméno, které se pod číslem skrývalo.

Tak se bude jmenovat tvůj manžel!

Dost rychle jsme se naučily nazpaměť, že jednička je Marcin, dvojka Paweł a dál jiní naši spolužáci a kamarádi ze dvorku, kteří měli obyčejná mužská jména, jaká nosili všichni kluci narození koncem sedmdesátých a začátkem osmdesátých let: Tomek, Piotrek, Michał, Wojtek. Věděly jsme, že sedmičce se musíme zdaleka vyhýbat – tam bylo to nejhorší a nejdivnější jméno, jaké kdy mohlo existovat, našly jsme ho v kalendáři a přemýšlely, jestli někde na světě vůbec žije kluk, který se takhle jmenuje. To jméno znělo Dionizy, a když si některá ze

spolužaček vybrala sedmičku, vždycky jsme nejdřív, ještě než jsme jí nahlas řekly, koho si vylosovala, sborově zahučely: No fuuuuj!

Později, když nás ta hra přestala bavit, protože vybírat si pořád samé Tomky a Marciny nejde donekonečna, jsme vymyslely, že si tam napíšeme jména slavných lidí.

Jednička – Michael Jackson, jasná věc, dvojka – Patrick Swayze, to je přece ten z filmu *Hříšný tanec*, no víš, jak s ní tančil a nakonec ji tak krásně zvednul do výšky a točili se do rytmu, pak starý boháč ze seriálu *Dynastie* Blake Carrington, Limahl – ten zpíval *neverending story* v tom filmu, kde lítali na bílém psovi, zpěvák disco polo Franek Kimono a nakonec New Kids on the Block. Ale vždyť je jich pět! No a co? Bude to legrace, když si někdo vylosuje pět manželů najednou. Tak tam napiš ještě Terminátora. Terminátora? Ten je odpornej!

A zase z plných plic:

Jméno kluka! Od jedničky do desítky!

Ale byla mezi námi jedna, která nás popichovala a celou tu hru kazila, protože otráveným hlasem řekla: Jedenáct. My na to naštvaně, že jedenáctka není, vyber si od jedničky do desítky!

A ona zase: Jedenáct.

A když ne jedenáct, tak třeba dvacet sedm, čtyřicet jedna, sto šedesát čtyři. Z vašich deseti si vybírat nechci.

Nosila náušnice z třešní, náhrdelníky ze sponek na papír a barevných gumiček, do vlasů si zaplétala heřmánek a jetel, na nohy si malovala tetování mikrofixem, a když byla o něco starší, propíchlá si ucho zavíracím špendlíkem. Tehdy nám při-

padala trochu divná, ale měly jsme ji rády, protože se s námi dělila o oranžádu v prášku, sypaly jsme si na jazyk maličké kuličky, které po naslinění začínaly prskat – to byl pocit! příjemně to lechtalo v puse a chutnalo to zároveň nakysle i sladce.

Jednou jsme visely na klepači na koberce hlavou dolů a soutěžily, kdo to vydrží nejdéle, z nedaleké popelnice bylo cítit zkažená vajíčka a kočičí chranky, ale to vůbec nevadí, když chceš zhlédnout svět z jiné perspektivy. Nebe na zemi, chodník tam, kde byly předtím mraky, větve stromů v mračích jako kořeny a najednou v dálce tři spolužáci, kteří míří směrem k nám, jako by chodili po hlavách. Tomek, Piotrek a Paweł nebo Marcin, Michał a Piotrek, to je jedno, když je člověk vidí vzhůru nohama, je těžší je poznat. Jdou sem, za chvíli nás uvidí ve vši parádě, sukně se nám přece vyhrnuly až k bradě, určitě jsou nám vidět kalhotky, jéje, tak to ne, musíme co nejrychleji seskočit. Šup a už stojíme na zemi. Jakoby nic. Všechno je znovu na svém místě. To, co smí být vidět, je vidět, a to, co ne, je zakryté.

Ale ona visí dál. Vlasy zametají chodník, hubené bledé nohy obtácejí tyč, holé břicho je nestydatě vystrčené, uprostřed má knoflík pupíku a nad tím to, co je z toho všeho asi nejhorší – bílé kalhotky.

Obyčejné, bavlněné, určitě stejné jako naše, ale v tu chvíli děsivé, protože jsou odkryté a dostupné pohledům kluků, kteří už jsou skoro tady, jenže ona pořád visí hlavou dolů, ona a její bílé kalhotky, a tak do ní šťoucháme:

Seskoč! Rychle! Je ti vidět julča!

Ale ona nic. Tak my znovu:

Neslyšíš? Je ti vidět julča!

Kluci už jsou tady, jsou připravení si nás začít dobírat, my se stydíme – ale ne za sebe, stydíme se za ni, za tu její obnaženou julču a ona v tu chvíli seskočí přemetem na zem, je spokojená, hrdá, podívá se na nás tak, že všechny ztichneme a čekáme, co bude, a ona řekne:

Vyhrála jsem.

Potom se hlasitě, ze všech sil rozesmála a poskoky zmizela za popelnicí.

Bylo v ní cosi, co nás fascinovalo a odpuzovalo zároveň, neuměly jsme to pojmenovat, ale asi jsme jí trochu záviděly. Že se umí bavit podle vlastních pravidel. Že se nevzdává. Že si bere, co chce, a jde vpřed bez ohledu na druhé. My jsme to takhle neuměly, možná nám chyběla odvaha, a právě to nás štkvalo. Ne ona, ale to, jaké jsme my, jak moc se zabýváme tím, co se hodí a nehodí, a jak moc nám záleží na tom, co řeknou lidi. A že kvůli tomu nemůžeme být, jaké chceme, ale jsme takové, jaké se nám zdá, že bychom být měly.

Ale ona ne. Ona byla svá.

Někdy jsme se od ní proto držely dál, ale někdy jsme ji potřebovaly. Například tehdy, když se v našem životě objevil sex. Kolik nám tehdy mohlo být? Devět? Deset? Celé rozrušené jsme se s rudými tvářemi ptaly: Jak se to dělá? Chichichi, prý se přitom musíš svléknout do naha, chichichi, a dát k sobě ty místa, kterými se čůrá, fuj, to je nechutný, tak to teda děti mít nechci, chichichi, sáhnout na ptáka musí být strašný, to

nemůže být pravda, kdo ti navykládal takový nesmysl, děti rostou mámám v břiše ze zrníček, ze semínek, z fazolek, určitě ne z toho, že sáhly na ptáka!

O přestávce jsme se jí šly zeptat, jestli to náhodou neví. Jak se dělá sex? Slyšela o tom? Jak to vypadá? A je to pravda, že je to nechutný?

Ale než nám stihla cokoli říct, zazvonilo, my se rozeběhly do lavic a začala matematika. Pokukovaly jsme po ní, abychom jí naznačily, že ten rozhovor musíme dokončit, ale ona se dívala do sešitu, něco do něj kreslila, a tak jsme přesunuly pozornost k násobilce, odčítání pod sebe, desetinné čárce a jiným životu vzdáleným záležitostem, které neměly nic společného s tím, co nás tehdy zajímalo nejvíc – tedy s tím slovem na „s“, z něhož nám naskakovala husí kůže.

V jednu chvíli po nás někdo hodil papírovou vlašťovku. Přistála hladce hned vedle penálu, my jsme se otočily a ona na nás spiklenecky mrkla. Snažily jsme se ji rozložit a podívat se, co tam napsala, jestli v tom papírovém letadélku najdeme opravdický sex, jenže matikářka začala přecházet mezi lavicemi, nakukovat nám do sešitů a nebylo možné ohnout křídla, rozložit špičku, rozpitvat trup a podívat se dovnitř. Srdce nám prudce bušila, když jsme o další přestávce utíkaly do umývárny a tam, natlačené v jedné kabině, s dveřmi zapřenými nohou, aby za námi nikdo nevezl, jsme vlašťovku rozložily na zavřeném záchodu.

Obrázek představoval cosi, co připomínalo krásná malinová ústa. Trochu křivá, protože vpravo byla tlustší a vlevo

tenčí, trochu pootevřená, vypadala dvojitá, nahoře spíš světlejší, uvnitř tmavší, odkud má ta holka tak suprový fixy?

Kolem úst na straně, kde byl jeden ret trochu opuchlý, létali dva šedostříbrní motýlci. Kde sehnala takovou třpytivou růžovou? Že by v Pewexu?

Dívaly jsme se na ta šťavnatá a plná ústa a snažily se to pochopit.

Na obrázku bylo ještě něco – usměvavé sluníčko, jehož dlouhé, zářivé paprsky se snažily dosáhnout na pootevřené rty, úplně jako by je chtěly pohladit, snad dokonce olíznout nebo políbit.

Hele, ale proč je to slunce na straně? Mělo by svítit seshora. Otoč ten papír, asi na to koukáme ze špatný strany. Ale jak? Aha! Takhle to patří.

Vidíte?

Podívaly jsme se znovu, ale svisle otočený růžovoučký tvar už ústa nepřipomínal.

Tak co to má být?

Možná je to kokon, ze kterého se vyklubal motýl?

Nebo květ, který ještě nerozkvetl, teprve rozevívá plátky?
Nebo...?

Najednou nám to došlo.

To ne! Jen to ne!

Ona nakreslila... Chichichi. Ale chichichi. To je přece...

Chichichi.

A jak jsme tak potlačovaly smích, vzrušené, zaujaté a zároveň polekané tím, co jsme uviděly, jedna z nás řekla:

Ona je úchylná.

Popadla obrázek, začala papír trhat na maličké kousky, potom zvedla poklop záchodu, nasypala papírové kousičky v barvě sladkých malin dovnitř a spláchla.

Ústa to vcuclo dovnitř.

Zazvonilo.

O pár let později se odehrál ještě jeden incident, brzy zjara, kdy naše náctiletá těla sálala horkem a touhou po laskání, kdy jsme se šeptem jedna druhé ptaly: a ty? máš už měsíčky? a kdy jsme cítily, že něco hrozně moc chceme, ale ještě jsme neuměly popsát co. Aha, ten incident – těžko říct, jestli to byla pravda, nebo jenom hloupé drby. Ale holky ze třídy o ní říkaly, že byla s klukama za školou na chatě, že tam byli Marcin a Paweł a možná ještě Tomek a Wojtek, že s nimi pila levné víno s rybízovou příchutí, to, které má na etiketě napsáno LSD – Lehký Sladký Drink, že se hlasitě smála, že dělala hlouposti, a když už byla láhev prázdná, sedli si naproti sobě a začali s ní točit a hrdlo láhve ukazovalo, kdo má koho políbit. A ona že se s nimi líbala, s každým popořadě, se všemi, co kdysi byli v sešitě nadepsaném *Věštění*, líbala se od jedničky do desítky. A potom znovu od desítky k jedničce. A tak dokola. A že to nebylo normálně, ale s jazykem. A že kvůli tomu měla včera šálu, protože má všude na krku cucfleky. Nechala si od nich hladit prsa přes tričko, ale prý neměla podprsenku, takže to je, jako kdyby byla úplně bez ničeho, nahá – chápete? A vůbec, že když je přestalo bavit to líbání, začali hrát svlíkáckou flašku a že ona... A že... A...

Těžko si vzpomenout, která to udělala, ale určitě to byla jedna z nás, protože kdo jiný. Vlastně jsme pořádně nevěděly proč: možná jsme jí záviděly? možná jsme jí chtěly něco dokázat? potrestat ji? ponížit? Tak, aby si to zapamatovala jednou provždy.

Ale co si vlastně měla zapamatovat?

Čekaly jsme na ni v šatně po škole, viděly jsme, jak k nám sbíhá po schodech, jak dělá bublinu ze žvýkačky, jak se ta bublina zvětšuje a praská a lepí se jí kolem pusy a ona se na nás usmívá a říká: ahoj holky! V tu vteřinu jsme začaly všeho litovat, ale bylo pozdě na to se stáhnout, odvolat to, co se už vlastně stalo a co se mělo stát za chvíli. Sundala si bundu z věšáku a v tu chvíli to uviděla.

Na zdi v místě, kde trčel háček s číslem, hned nad pytlíkem s botami, bylo tlustým černým lihovým fixem napsáno její jméno, vedle toho znaménko rovná se a to strašné slovo, kterým jsme jí chtěly ponížit. Kurva.

Přestala se usmívat. Nervózně si skousla dolní ret. Na chvíli jí bylo v očích vidět slzy, zdálo se, že popadne svoje věci a uteče, ale ne – bylo to jenom zdání, protože ona si s pohledem upřeným na nás strčila dva prsty do pusy a vytáhla z ní tu nafukovací žvýkačku, růžovou, lepkavou od slin, s jahodovou vůní. Vypadalo to, jako by ji to vůbec nemrzelo, jako by pro ni to slovo na „k“ neznamenal nic, bylo jí to fuk a byla v klidu. Natahovala tu žvýkačku a natahovala, až z ní nakonec jedním pohybem udělala kuličku a plesk, kurvu zalepila.

Lekly jsme se té její sebejistoty, nevěděly jsme, co teď, co když se bude chtít prát? Jako hypnotizované jsme čekaly, až se pohne, připravovaly se k obraně, ale ona si prostě oblékla bundu, pověsila batoh na jedno rameno a byla pryč.

V tom okamžiku se naše cesty rozdělily.

Ona se vydala do neznáma, točitou a nebezpečnou stezkou s rizikem, že zabloudí a že si o ní za jejími zády budou šeptat ošklivé věci, že si na ni budou ukazovat prstem, že ji s takovou pověstí nebude brát žádný kluk vážně, protože kdo by si vážil holky, která si neumí vážit sama sebe.

My jsme zůstaly tam, kde nikdo neměl důvod nám do tváře vmést ono slovo na „k“, čekaly jsme na den, kdy osud z deseti mužských jmen vybere pro každou z nás po jednom a toho jednoho se budeme muset držet až do konce.

Na to, aby sama sobě dopřála rozkoš, nepotřebovala od svých patnácti víc než tři minuty. Stačila jedna myšlenka, někdy úplně náhodná, vzpomínka, asociace, vůně. Cítila při tom, jak houstne, nalévá se, nechtěla tomu bránit, dovolovala, aby to v ní rostlo, a pak stačilo několik jistých pohybů prsty, někdy ani to ne – někdy se to povedlo, aniž si rozepnula kalhoty, aniž odtáhla kalhotky, rytmicky svírala stehna a už.

Dost rychle pochopila, že jinak, když si to dělá sama, a jinak, když s kluky. Protože to pak nejde o to, jak co nejrychleji uvolnit napětí, naopak je jí příjemné to oddalovat, všechno to laskání, které prodlužuje chvíli, kdy se vzrušení stane tak nenesitelné, až je sladké.

Ráda na sobě cítila jejich ruce. Lepkavé, nervózně hledající, dychtivé.

Počínali si nešikovně, ale to nic, ona taky neměla žádné zkušenosti, jenže nebylo koho se zeptat ani s kým promluvit; všechno se to odehrávalo v dobách před pornem, které se dá jedním kliknutím zdarma přehrát na youtube, museli tedy putovat po hmatu, poslepu, zkoušet, chybovat, zažívat.

Devadesátý šestý nebo možná sedmý, léto, vlhká tráva, hluk z velkého pódia, nekonečný večírek, protože po posledním dnu festivalu chytila stopa a jela na další. Nějaké to *reggae u řeky*, nějaká *hudba v krajině*, nějaké *rainbow gatherings*, bubny, ohně, vůně šišek, spaní ve stanu, spaní pod širákem. Spousta nebe nad hlavou a kluk, který znal názvy různých souhvězdí. Vyprávěl jí legendu o souhvězdí v Orionově pásu, příběh o věčném lovcí zamilovaném do Plejád, který napíná tětivu a za chvíli vypustí do vesmíru šíp. Tři podobně velké hvězdy blízko sebe a vpravo od nich pět menších; když je spojíš čarou, vypadají jako luk.

Zkus ho v zimě na nebi najít, určitě ho poznáš.

Ta metafora se jí zalíbila. Pomyslela si tehdy: krađu, beru do sbírky, od teď jsem holka z hvězd, běhám s lukem po nebeské báni a když tě trefím přímo do srdce, olížu všechno, co je nejchutnější, nasytím se tebou až do konce a potom půjdu lovit dál.

Neuměla říct, jestli byl její první, když ji jenom lízal, celou a všude, ale je to jazykem sex, nebo ještě ne, je to jenom nevinné laskání, nebo možná něco vážnějšího? Nevěděla. Jaký

to má význam, když je to příjemné. Do háje s těmi poprvé. Bavme se. Nepřestávej.

Bavili se tak ještě tři, čtyři dny. A noci. Dovolovala, aby jí jeho měkký jazyk hladil ušní boltce, klouzal dolů do prohlubně na krku, dráždil tvrdé bradavky, šimral břicho a jako dezert, teplý a pulzující, slizce vklouzl do kundičky. Zavírala při tom oči, zaplétala mu ruce do vlasů, přitahovala ho k sobě ještě blíž a blíž. Nepřestávej.

Ve zmuchlaném spacáku, ve vydýchaném stanu, v trávě mokré rosou, v lánech obilí, jednou v noci na dřevěném molu a znovu ve zmuchlaném spacáku, ve stanu, v trávě. Nepřestávej.

Když se loučili a on vyrážel opačným směrem do svého města na druhém konci Polska, zeptal se, jestli mu dá svoje telefonní číslo. Odpověděla: Nechci, abys mi volal. Jestli nám osud ještě něco zapsal ve hvězdách, potkáme se.

Políbila ho na ústa, dlouze a do zásoby, ale v duchu už napínala tětivu luku, už mířila jiným směrem, už se chystala na další lov.

Prázdniny skončily.

Poznala ho z dálky o pár měsíců později, v čase vánočního chaosu, kdy neměla kam utéct před všudypřítomným *last christmas*, kdy barevná světélka mrkala v rytmu koled a všude bylo cítit zelí a skořici. Naprostou náhodou ve chvíli, kdy zdobila stromeček a z nudy vyhlédla oknem ven. Byl tam. Kdybys spojila hvězdy čarou, vytvoří luk. Na bezmračném nebi zářil silně, jen pro ni. Vzprímený, připravený vystřelit. Orion, který měl měkký jazyk a uměl jím dávat potěšení. Vybavila si

slanou chuť z pocené kůže, zvuk bubnů, jeho prst bloudící po hvězdnatém nebi, tentýž prst o chvíli později ve svých ústech a to, jak společně vylezli na silnou větev stromu a skákali kufr do tmavomodré hladiny jezera.

Šplouch.

Teď jede autobusem pět set dvacet jedna, prodírá se šedí, v níž se jen místy válejí zčernalé haldy sněhu smíchané s blátem. Na druhém konci města bydlí kluk, trochu starší, už dodělává gympl, ale je nesmělý, málomluvný, v určitém smyslu slova dokonce křehký. A přesně to ji baví. To, že s ním může mlčet bez nutnosti neustále brebentit, že on od ní nic neočekává, že jejich vztah – nepojmenovaný, nespecifikovaný, nedopovězený – může kdykoli přestat existovat a nikdo nebude nikomu nic vyčítat. On působí dojemem, jako by mu na tom vůbec nezáleželo, to ji taky bere. Čím otažitější je, tím silněji po něm touží.

Sedí v kuchyni u stolu, každý u svého hrnku s čajem, ona vezme do dvou prstů kostku cukru, položí si ji na jazyk, přidrží si ji tam a začne sát. Droboučké bílé krystalky se rozpouštějí pod vlivem slin. Sladkost jí stéká po rtech. Ústa vlhnou. Olizuje si lepkavou ruku.

Za chvíli už jsou v jeho pokoji. Na podlaze. Ona pod ním. Přes vrstvy oblečení cítí, jak ztvrdl, jak je najednou tlustý, ačkoli tělo má štíhlé. Přilnul k ní. Vtiskl ji svou vahou do koberce. Snažila se prodrat skrz látku, rozepnout, stáhnout, svléknout, ale byl tak silný, tak rozhodný, že se tomu válení v oblečení poddala. Ovinula mu nohy kolem boků; navzdory kalhotám a spodnímu prádlu, které nasáklo jejími šťávami, ho

dobře cítila; začala se rytmicky pohybovat. Dýchala mu čím dál rychleji přímo do ucha, v němž měl stříbrný kroužek, chytila ho do zubů a za krátkou chvíli proběhl jejím tělem docela nečekaně známý třas, který ji na okamžik znehybnil; dovolila, aby ji uvnitř zalilo sladko, napětí zmizelo a ona vyloudila tiché uspokojené zamručení.

Později vykouřili napůl jednu cigaretu, dívali se přitom na strop a na dým, který se nad nimi svíjel jako hroznýš královský, jako krajta tygrovitá, jako černá mamba. Kurt Cobain zpíval z magnetofonu *come as you are, as you were*, kluk si jednou rukou hrál s pramínky jejích vlasů, *as I want you to be*, a ona přemýšlela, jestli on taky, *as a friend, as a friend*, cítil v tom okamžiku chvění.

Nenapadalo ji, jakými slovy se ho na to zeptat, a tak se jen mlčky dívala, jak šlukuje kouř z cigarety, *as an old enemy*, jak ho vyfukuje, a v hudebním podkresu zatím chlápek, který už není, protože si přiložil hlaveň pistole ke spánku a stiskl spoušť, vykřikoval do mikrofonu *I swear I don't have a gun*.

Za chvíli se vrátí naši, řekl kluk.

Natáhla si tedy kapuci, zapnula zip u bundy: tak čau.

Autobus musela dobíhat, ale řidič počkal, nechal jí otevřené zadní dveře. Naskočila, chytila se madla a odjela; při vzpomínce na sladkou kostku cukru a dým jako hroznýš královský se sama pro sebe usmívala.

Věděla, že už se tam nevrátí.

A potom se zamilovala. Šíleně a beznadějně. Do kluka, který byl úžasný darebák, něžný chuligán, který věděl, jak si